

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ NGỌC HÀ

**GIÁO DỤC NĂNG LỰC VĂN HÓA
ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG
TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ NGỌC HÀ

**GIÁO DỤC NĂNG LỰC VĂN HÓA
ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG
TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY**

Ngành: LÝ LUẬN VÀ LỊCH SỬ GIÁO DỤC

Mã số: 9140102

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS NGUYỄN DỤC QUANG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu riêng của tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong Luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tác giả Luận án

Nguyễn Thị Ngọc Hà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	iv
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu.....	5
8. Những luận điểm bảo vệ	8
9. Đóng góp của luận án.....	8
10. Cấu trúc luận án	9
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC NĂNG LỰC VĂN HOÁ ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY	10
1.1. Tổng quan các nghiên cứu vấn đề.....	10
1.1.1. Những nghiên cứu về năng lực văn hoá ứng xử học đường cho sinh viên đại học	10
1.1.2. Những nghiên cứu về giáo dục năng lực văn hoá ứng xử học đường cho sinh viên đại học	14
1.1.3. Nhận xét các kết quả nghiên cứu về vấn đề liên quan đến luận án.....	18
1.2. Những vấn đề lý luận về năng lực văn hóa ứng xử học đường của sinh viên đại học sư phạm.....	20
1.2.1. Văn hóa ứng xử học đường của sinh viên đại học sư phạm.....	20

1.2.2. Năng lực văn hóa ứng xử học đường của sinh viên đại học sư phạm.....	25
1.3. Những vấn đề lý luận về giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm trong bối cảnh hiện nay	35
1.3.1. Bối cảnh hiện nay và những vấn đề đặt ra đối với giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm.....	35
1.3.2. Giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm trong bối cảnh hiện nay	39
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm trong bối cảnh hiện nay	55
1.4.1. Yếu tố chủ quan	55
1.4.2. Yếu tố khách quan	57
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	59
Chương 2. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC NĂNG LỰC VĂN HÓA ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY.....	60
2.1. Giới thiệu khái quát về hoạt động khảo sát.....	60
2.1.1. Mục đích, qui mô khảo sát, địa bàn khảo sát.....	60
2.1.2. Khách thể và đối tượng khảo sát	61
2.1.3. Nội dung khảo sát	64
2.1.4. Phương pháp và kỹ thuật tiến hành	64
2.1.5. Thang đo và các quy ước cho các thang đo.....	65
2.2. Kết quả khảo sát.....	66
2.2.1. Thực trạng về năng lực văn hóa ứng xử học đường của sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long	66
2.2.2. Thực trạng về giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hiện nay.....	88
2.2.3. Thực trạng về các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hiện nay.....	104
2.3. Đánh giá chung thực trạng về năng lực văn hóa ứng xử học đường và giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường của sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hiện nay	106
2.3.1. Ưu điểm	106
2.3.2. Hạn chế	107

2.3.3. Nguyên nhân.....	107
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	108
Chương 3. BIỆN PHÁP GIÁO DỤC NĂNG LỰC VĂN HOÁ ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY.....	109
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp	109
3.1.1. Đảm bảo tính mục đích.....	109
3.1.2. Đảm bảo tính vừa sức	110
3.1.3. Đảm bảo tính thực tiễn.....	111
3.1.4. Đảm bảo tính khả thi.....	112
3.1.5. Đảm bảo phát huy tính tích cực, chủ động của sinh viên.....	112
3.2. Một số biện pháp giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hiện nay ...	112
3.2.1. Biện pháp 1. Bồi dưỡng nhận thức cho sinh viên về văn hóa ứng xử học đường	112
3.2.2. Biện pháp 2. Rèn luyện kỹ năng ứng xử học đường cho sinh viên	120
3.2.3. Biện pháp 3. Bồi dưỡng tình cảm, niềm tin vào văn hóa ứng xử học đường...	124
3.2.4. Biện pháp 4. Hướng dẫn sinh viên tham gia các hoạt động nhằm rèn luyện năng lực văn hóa ứng xử.....	126
3.2.5. Biện pháp 5. Hình thành thói quen tự rèn luyện năng lực VHUXHĐ cho sinh viên	132
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường cho sinh viên đại học sư phạm vùng đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hiện nay.....	144
3.4. Thực nghiệm sư phạm.....	145
3.4.1. Khái quát về quá trình thực nghiệm	145
3.4.2. Tiến trình thực nghiệm	145
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	159
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	161
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	167
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	168
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

TT	Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
1	CB	Cán bộ
2	ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu Long
3	ĐH	Đại học
4	GD & ĐT	Giáo dục và Đào tạo
5	GV	Giáo viên, giảng viên
6	HS	Học sinh
7	KN	Kỹ năng
8	NL	Năng lực
9	PP	Phương pháp
10	SVĐHSP	Sinh viên đại học sư phạm
11	TN	Thực nghiệm
12	VH	Văn hóa
13	VHUX	Văn hóa ứng xử
14	VHUXHĐ	Văn hóa ứng xử học đường
15	XH	Xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Tiêu chí đánh giá năng lực VHUXHĐ của SVĐHSP	34
Bảng 1.2.	Khung năng lực VHUXHĐ cho SVĐHSP trong bối cảnh hiện nay	42
Bảng 2.1.	Quan niệm của SV về VHUXHĐ.....	67
Bảng 2.2.	Biểu hiện về thái độ của SV đối với VHUXHĐ	74
Bảng 2.3.	Các biểu hiện hành vi thể hiện phép lịch sự của SV	79
Bảng 2.4.	Các hành vi ứng xử của SV trong học tập.....	81
Bảng 2.5.	Các hành vi ứng xử trong các tình huống giao tiếp SV - SV	83
Bảng 2.6.	Các hành vi ứng xử trong các tình huống giao tiếp SV - CB/GV	85
Bảng 2.7.	Các hành vi ứng xử đối với những vấn đề cá nhân/riêng tư trong mỗi quan hệ SV-SV	86
Bảng 2.8.	Thực trạng về mục tiêu giáo dục năng lực VHUXHĐ qua ý kiến của SV.....	88
Bảng 2.9.	Mục tiêu giáo dục năng lực VHUXHĐ qua ý kiến của GV.....	89
Bảng 2.10.	Nội dung giáo dục năng lực VHUXHĐ qua ý kiến của SV.....	90
Bảng 2.11.	Nội dung giáo dục năng lực VHUXHĐ qua ý kiến của GV	94
Bảng 2.12.	Hình thức tổ chức giáo dục năng lực VHUXHĐ qua khảo sát ý kiến SV	96
Bảng 2.13.	Hình thức tổ chức giáo dục năng lực VHUXHĐ qua khảo sát ý kiến GV.....	97
Bảng 2.14.	Đánh giá trong giáo dục VHUXHĐ qua ý kiến SV	101
Bảng 2.15.	Đánh giá trong giáo dục năng lực VHUXHĐ qua khảo sát ý kiến GV.....	102
Bảng 2.16.	Đánh giá của sinh viên về các yếu tố ảnh hưởng 104đến quá trình giáo dục năng lực văn hóa ứng xử học đường.....	104
Bảng 2.17.	Đánh giá của GV về các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình giáo dục năng lực VHUXHĐ	104
Bảng 3.1.	Thang đánh giá kết quả bồi dưỡng, nâng cao nhận thức	119
Bảng 3.2.	Thang đánh giá kết quả hình thành kỹ năng.....	123
Bảng 3.3.	Danh mục các hoạt động rèn luyện năng lực VHUXHĐ	127
Bảng 3.4.	Kết quả khảo sát đầu vào về nhận thức và kỹ năng của SV nhóm TN	150

Bảng 3.5.	Kết quả khảo sát sau thực nghiệm lần 1 và lần 2 về nhận thức và kỹ năng của SV nhóm TN	152
-----------	--	-----